

vir benignus et affabilis, set heu! ad spiritualia non deditus. Periculose eciam satis obit sine sacramentis ut dicebatur¹³⁰. Aliunde bene rexit. Obiit a. D. 1471 (Jul. 22). Sepultus prope armarium ecclesie nostre.

Anno¹³¹ Domini 1468 fuit bellum inter ducem Wilhelmmum ac filios Fredericum et Wilhelmmum ex una, ac civitates vulgariter dicti de Hensemeste ex altera partibus, et plura dampna ambe partes intulerunt sibi invicem. Set a D. 1471 fuit forte bellum inter prefatos duces Brunswicenses et Ernestum episcopum Hildensem, et famabatur quod

~~Mem~~ episcopus ex nimia tristitia obiit eodem tem-

A pore. Anno vero sequenti, scilicet 72, orta est gravis discordia inter civitatem Hildeensem et episcopum Henningum ex una, et vasallos dyocesis et quosdam canonicos ac opida terre partibus ex altera, qui eundem dominum Henningum episcopum recipere recusarunt. Quis velit esse finis, Deus novit, set jam plures ville desolate sunt heu!¹³² Eodem anno cometa visus est. Et Erfordia pro maxima parte ab ignibus consumpta est, pons scilicet mercatorum et omnes domus fere presbiterorum cum ecclesiis principalibus, beate scilicet Marie Virginis et sancti Severi cum 12 aliis ecclesiis.

VARIÆ LECTIONES.

¹³⁰ et verum est in marg. atramento alio. ¹³¹ alia manus. ¹³² aliud atramentum.

ANNO DOMINI XXXVIII.

CATWALLONUS

ROTHONENSIS ABBAS.

NOTITIA HISTORICA IN CATWALLONUM.

(MABILL., *Annal. Bened.*, t. IV, lib. LV, pag. 321.)

Sub idem tempus (1026) nobilis Armoricus Simon, filius Bernardi, a quo Roca-Bernardi, cuius loci dominus erat, cognomentum accepit, monasterium Sancti Gildasii de Nemore in Namnetensis pagi luco qui *Lempidric* tunc vocabatur, ædificavit, ubi Helgotum, virum sanctum, Rothonensem monachum, abbatem constituit. Tunc Sancti Salvatoris monasterio Rothonensi præerat Catwallonus abbas, laudatus in litteris prædicti Simonis pro constructione monasterii, in quibus note chronicæ non sibi constant, cum monasterium hoc anno conditum dicatur, Heinrico Franciæ regnum regente.

Ast aliunde certum est Catwallonum abbatem Rothonensi monasterio hoc ipso tempore præfuisse. Hie successerat Mainardo eximia sanctitatis viro, qui Bellam-Insulam, vulgo *Guedel*, a Gaufrido Britannia duce obtinuit. Ejus jussu Catwallonus, ipsius Gaufridi, ut ferunt, germanus frater, et ipse multa religione præditus, monachorum cœtum in Bellam-Insulam induxit. Inde post Mainardi obitum ad regimen Rothonensis monasterii revocatus, illud ruine proximum instaurare aggressus est. Ejus rei testem habemus ipsius Catwalloni epistolam ex codice monasterii Sancti Sergii apud Andecavos, scriptam ad Hildegardem Andecavorum ducem, Fulconis-Nerræ conjugem, eo tempore quo bellum cum Alanò Britannia duce gererat. Hanc epistolam infra exhibemus. Scripsit et aliam idem Catwallonus epistolam ad quondam abbatis sám, cuius nomen a littera L. incipiebat, quam puto esse Letgardem, abbatis sám Beatae Mariæ de Caritate apud Andecavos. Idem abbas prohum quendam virum, sed agrestem, Gurkium nomine, genere Normannum, in Sancti Guifwali insula demorantem, convenisse traditur, eumque ad largiendam Sancto Salvatori prædictam insulam est cohortatus. At ille, ut ferus erat, atbis vestibus laneis indui solitus, pe-tentem durius objurgavit, repulitque: sed tandem mansuetus, se suaque omnia Salvatori tradidit.

CATWALLONI

EPISTOLA

AD HILDEGARDEM ANDECAVORUM DUCEM, FULCONIS NERRÆ CONJUGEM.

(MABILL., *Annal. Bened.*, IV, 321.)

Digitized by Google

vobis opella seniori nostro satisfactum, quia vobis fiduci habet quam plurimum Valete.

VI.

Idem ad eundem et alios. Cur ad eos non inviserit?
De libellis quibusdam, etc.

Dominis et fratribus in Christo suis W. P. M. F. [f., WICONI, PABONI, MEGINHELMO, FROUMUNDO], REGINBALDUS litteratoriae professionis neglectissimus, quidquid adoptari potest festivius.

Exterior meus homo, quamvis longi temporis intersticio conspectu caret vestro, interior tamen intimæ dilectionis contemplatione vestri neutiquam recordatur. Quod vos, ut promisi, in transactis diebus curriculis non visitavi, id aversum fuisse senioris mei præsentia scitote. Insuper non adeo aptum mihi videbatur in hujus temporis observatione id itineris meatim arripi, cum pabulum esset ubique charum, et incerta temperies aeris habetur, vobis quoque locus et otium minime daretur audiendi, et lene consilium pro his mihi dandi, quæ vestri aurium cubiculis instillarem. Transacta Paschalis festivitatis exspectatione mox, cum terræ solutæ gramina emittunt, vos adusque vita superstite me promitto venturum. Tibi, frater amantisime Froumunde, libelli residuum, quod rogasti, per hunc pelliserum transmisi, jubens te quam citissime id perscribere causa confestim remittendi, quia domino ejusdem libri, nescio tuimet postulatis, sat egli. Vobis autem, domine et magister Meginhelme, nunc temporis nequivi satisfacere. Quem enim liberum voluistis, in nostra reconditur bibliotheca, sed utrum correctus sit, necne, dubito. Si persenserò illum vobis utilem, una mecum asportare procurabo. Valete vestrisque orationibus me miserum, inquam miserum, impertite.

VII.

Froumundi ad Pabonem monachum pro vestimentis quibus se a frigore defendat.

Domino PABONI frater Froumundus, quidquid est charitatis in Domino.

Instantis hiemis pressura cogit me dicere quæ sunt nobis necessaria. Nimium consilus solita charitate vestra circa me, rogo vos ut mittatis mihi duos vuantos bispidos sulinos. aut fiberinos, vel vulpinos, quibus induitus vitare valeam periculum frigoris in manibus. Dilecti fratres Liutoldus et Vuirunt bene valeant, quibus etiam salutatis ex nomine meo, rogate eos ut aliquantum cera largiantur. Valete.

VIII

Ad R. [f. REGINBALDUM] monachum. Hortatur ad per-

A quiescere audimus in monasteriali quiete, sopita atque delusa cuncta sæculari tribulatione. Gaude, frater dilectissime, quod invenisti quod semper suspirioso animo quæsivisti. Rogo te, ne ulla deceptrix, nulla seductrix avellat te de tramite veritatis. Noli respicere nodum solvere, quo te trusisti, perpetuae charitati deinceps vacare. Fugiens es sæculo, si post tergum respicis animo, multum miraris quod multimoda infestaque mundi pericula tam salvus evaseras. Quid multa? Ex quo homo indignus presbyter sum ordinatus, tui non sum oblitus; deinceps vero nunquam, nusquam, quando mei meorumve recordor, tui non obliviscor. Speramus namque, spirituque optamus, quandoque te venire ad loca nobis viciniora, prædigni abbatis tui benedicti cibili licentia. Confido in Domino Iesu Christo ut voluntati meæ satisfaciens deducat me ad locum ubi inventa sunt sancta signa nostræ redemptionis. Et si ita erit, cupio vos videre meque commendare sanctæ orationi seniorum, si dignantur, Cluniacensis monasterii. Valete.

IX.

Ad eundem Froumundus. Rogat ut sibi exemplum Horatii poetæ transmittat.

Dilectissimo confratri R. vester fidelis F., quamvis vilis, sedulam orationem ex corde.

Si adhuc ad manus habetis librum Horatii, rogo vos ut mihi eum mittatis ad describendam particulam quæ adhuc nobis deest ejusdem libri; et si illum non habetis, aliud quem, quem nobis utilem scitis, mitti precamur. Liber etiam noster, quem vos habetis, valde necessarius est nobis. Quocirca petimus ut per præsentem nuntium dirigatis. Quando enim vultis, statim vobis remitto, si ita necesse est. Quando librum Horatii vestro juvamine conscribo, confestim ad vos venire non tardabo.

X.

Ad eundem. Cæcum nepotem ad recipiendum visum rogar ante altare sancti antistitis præsentari. Conqueritur de suo libro sordide habito, etc.

R. dimidio vitæ meæ solatio, F. quidquid gaudi in Christo.

Iustum puerum neptis mense, bonæ mulieris filium, lumine oculorum pene privatum, rogo vos ut ante altare sancti antistitis [f. S. Emmerammi] ducatis, et pro sanitate ejus in conspectu Dei deprecemini. Et si aliquod medicamentum pro hujusmodi infirmitate scitis, aut sciscitari potestis, pro amore Christi sibi rogamus impertiri. Si aliquid habuissetis mihi vobis charius, præsentem pagellam inventivis verbis fortasse operaram, cuius librum nocturne